

Breve fra Kristian 7., Juliane Marie og Arveprinsen til Ove Høegh Guldberg fra Aarene omkring 1780. Ytringer af Kristian 9. og Prins Hans om Aarene ca. 1864 indeholder intet nyt.

A. Frs.

Samfundsforhold.

Johannes Steenstrups **Statsrettens Udvikling gennem Tiderne og Nutidens Statsforfatninger** er beregnet som Lærebog for historiske Studerende, men har Ærinde til langt videre Kredse. Det er en virkelig ny Bog i dansk Literatur. Medens andre Lande, navnlig Tyskland, længe har haft Specialværker over Statsrettens historiske Udvikling gennem Tiderne, har vor Literatur hidtil savnet et saadant Værk. Vore Historikere har vel ladet denne Opgave ligge som nærmest tilkommende Retshistorikerne eller de statsretlige Forfattere, og i Tyskland f. Eks. er det da ogsaa fremragende Jurister som Richard Schmidt, Rehm og Hatschek, men fremfor alle Jellinek, der har løst den. Vor sparsomme statsretlige Literatur — vi har jo endnu kun ét Universitet med én Professor i Statsret — har imidlertid hidtil ikke evnet at tage denne udenfor de juridiske Eksamenskrav liggende men iøvrigt saa interessante og fristende Opgave op. Man kan derfor ikke andet end med Taknemlighed og Beundring anerkende, at en Historiker, endog de danske Historikeres Nestor, endda i sit aller sidste Universitetsaar, som foreløbig Slutsten paa en lang og udmærket Forskergerning har paataget sig at udfylde ogsaa dette Savn og har gjort dette saaledes, at Juristen kun paa faa og underordnede Punkter vil have kritiske Indvendinger at anføre.

Det er imidlertid, som ogsaa i Skriftets Titel antydtes, ikke blot en historisk Skildring af Statsrettens Udvikling fra Oldtiden gennem Middelalderen og op til den nyeste Tid, som Forf. giver, med Karakteristik af de Personligheder, hvis Tanker har sat Skel i Tidernes skiftende Opfattelse af Staten. Men det lille Skrift indeholder ogsaa en lærerig Fremstilling af sammenlignende moderne Forfatningsret, idet det giver en i det hele paa-lidelig og i det Aar, det udkom, til Dato ført Oversigt over Nutidens Forfatningsforhold i de forskellige Lande. At Afslutningen af Verdenskrigen har vendt saaledes op og ned paa mange tidligere Forfatningsforhold og Statsdannelser, at den sidste Halvdel af Skriftet allerede paa mangfoldige Punkter er forældet og trænger til Revision, er jo ikke Forf.s Skyld. Og det berører i ingen Henseende Skriftets Værdi som en Skildring af Statsrettens historiske Udvikling indtil Verdenskrigen.

Knud Berlin.